EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 29.5.2013
COM(2013) 356 final

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Estonije za leto 2013 in mnenje Sveta o estonskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2017

{SWD(2013) 356 final}

Priporočilo

PRIPOROČILO SVETA

v zvezi z nacionalnim reformnim programom Estonije za leto 2013 in mnenje Sveta o estonskem programu stabilnosti za obdobje 2012–2017

SVET EVROPSKE UNIJE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije, zlasti členov 121(2) in 148(4) Pogodbe,

ob upoštevanju Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97 z dne 7. julija 1997 o okrepitvi nadzora nad proračunskim stanjem ter o nadzoru in usklajevanju gospodarskih politik[1], zlasti člena 5(2) Uredbe,

ob upoštevanju priporočila Evropske komisije[2],

ob upoštevanju resolucij Evropskega parlamenta[3],

ob upoštevanju sklepov Evropskega sveta,

ob upoštevanju mnenja Odbora za zaposlovanje,

po posvetovanju z Ekonomsko-finančnim odborom,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Evropski svet je 26. marca 2010 potrdil predlog Evropske komisije, da začne izvajati novo strategijo za rast in delovna mesta Evropa 2020, ki temelji na okrepljenem usklajevanju ekonomskih politik ter se osredotoča na ključna področja, na katerih je potrebno ukrepanje za povečanje potenciala Evrope za trajnostno rast in konkurenčnost.

(2) Svet je 13. julija 2010 sprejel priporočilo o širših smernicah za ekonomske politike držav članic in Unije (2010–2014) ter 21. oktobra 2010 sklep o smernicah za politike zaposlovanja držav članic[4], ki skupaj tvorita integrirane smernice. Države članice so bile pozvane, naj integrirane smernice upoštevajo v nacionalnih ekonomskih politikah in politikah zaposlovanja.

(3) Voditelji držav oziroma vlad so 29. junija 2012 sprejeli Pakt za rast in delovna mesta, ki z uporabo vseh razpoložljivih vzvodov, instrumentov in politik zagotavlja skladen okvir za ukrepanje na nacionalni ravni, ravni EU in ravni euroobmočja. Odločili so se, da morajo biti ukrepi sprejeti na ravni držav članic, in zlasti izrazili polno zavezanost k doseganju ciljev strategije Evropa 2020 ter izvajanju priporočil za posamezne države.

---

1 UL L 209, 2.8.1997, str. 1.
2 COM(2013) 356 final.
3 P7_TA(2013)0052 in P7_TA(2013)0053.
4 Sklep Sveta 2013/208/EU z dne 22. aprila 2013.

(4) Svet je 6. julija 2012 sprejel priporočilo v zvezi z nacionalnim reformnim programom Estonije za leto 2012 in dal mnenje o dopolnitvi estonskega stabilnosti za obdobje 2011–2015.

(5) Komisija je 28. novembra 2012 sprejela letni pregled rasti[5], ki zaznamuje začetek evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik za leto 2013. Poleg tega je 28. novembra 2012 na podlagi Uredbe (EU) št. 1176/2011 o preprečevanju in odpravljanju makroekonomskih neravnotežij sprejela poročilo o mehanizmu opozarjanja[6], v katerem Estonije ni opredelila kot ene od držav članic, za katere je treba opraviti poglobljen pregled.

(6) Evropski svet je 14. marca 2013 potrdil prednostne naloge za zagotavljanje finančne stabilnosti, fiskalne konsolidacije in ukrepanja za spodbujanje rasti. Poudaril je potrebo po doseganju diferencirane, rasti prijazne fiskalne konsolidacije, vrnitvi k normalnim posojilnim pogojem v gospodarstvu, spodbujanju rasti in konkurenčnosti, odpravljanju brezposelnosti in socialnih posledic krize ter modernizaciji javne uprave.

(7) Estonija je 30. aprila 2013 predložila program stabilnosti za leto 2013, ki zajema obdobje 2012–2017, in nacionalni reformni program za leto 2013. Programa sta bila ocenjena istočasno, da bi se upoštevala njuna medsebojna povezanost.

(8) Na podlagi ocene programa stabilnosti za leto 2013 v skladu z Uredbo Sveta (ES) št. 1466/97 Svet meni, da je makroekonomski scenarij, na katerem temeljijo proračunske napovedi v programu, verjeten za obdobje 2013–2014, za katero povprečna pričakovana realna rast BDP znaša okoli 3,3%. Komisija v napovedi iz pomladi 2013 v obdobju 2013–2014 predvideva rast v višini 3,5 %. Estonija je v letu 2012 zabeležila nominalni proračunski primanjkljaj v višini 0,3 % BDP. Program potrjuje prejšnji srednjeročni proračunski cilj, tj. strukturni presežek. Ta cilj je ambicioznejši, kot zahteva Pakt za stabilnost in rast. V letu 2012 je bil estonski strukturni saldo v presežku, tako da je država dosegla svoj srednjeročni proračunski cilj eno leto prej, kot je bilo načrtovano v prejšnjem programu. Cilj proračunske strategije, opisane v programu stabilnosti, je zagotoviti vzdržno fiskalno politiko, ki podpira uravnoteženo rast, z izpolnjevanjem srednjeročnega proračunskega cilja ter hkratnim zagotavljanjem zadostnih fiskalnih rezerv in zmanjšanjem davčne obremenitve dela. Načrtovani nominalni primanjkljaj za leto 2013, ki znaša 0,5% BDP, naj bi se v skladu s programom v obdobju, ki ga zajema napoved, izboljšal, in sicer naj bi v letu 2014 dosegel uravnotežen položaj, po letu 2014 pa se prevesil v presežek. Celovita ocena preračunanega strukturnega salda, ki vključuje analizo referenčne vrednosti za odhodke, kaže, da Estonija v letu 2013 ne odstopa znatno od srednjeročnega proračunskega cilja in bo v letu 2014 ponovno beležila strukturni presežek. Delež dolga je krepko pod 60 % BDP in se bo skladno s programom po letu 2013 verjetno znižal na okrog 9 % v obdobju 2015–2016. Estonija načrtuje, da bo v letu 2013 uvedla pravilo o strukturno uravnoteženem proračunu v skladu z zahtevami Pogodbe o stabilnosti, usklajevanju in upravljanju. Pravilo bi bilo treba dopolniti z okrepitvijo zavezujoče narave večletnih ciljev glede odhodkov, in sicer takoj, ko bo uvedeno.

(9) Na trgu dela se zaposlenost še naprej povečuje, vendar še vedno obstajajo ozka grla za rast, med drugim trajna brezposelnost mladih in dolgotrajna brezposelnost, neskladje med ponudbo in povpraševanjem po kvalifikacijah na trgu dela ter naraščajoče pomanjkanje delovne sile, vključno z izgubo delovne sile zaradi dolgotrajnih

[5] COM(2012) 750 final.
[6] COM(2012) 751 final.

zdravstvenih težav. Sistem socialnih nadomestil bi bilo treba spremeniti tako, da bo bolj prožen in ciljno prilagojen ter bo zagotavljal podporne storitve in spodbude za brezposelne in neaktivne osebe, ki jih je mogoče ponovno zaposliti, ukrepe za aktivacijo pa je treba okrepiti, da bi dosegli tiste, ki jih najbolj potrebujejo. Stroškovno učinkovitost odhodkov za družinsko politiko bi bilo mogoče izboljšati na proračunsko nevtralen način, med drugim s prerazporejanjem sredstev za starševski dodatek na učinkovitejše ukrepe, kot so storitve otroškega varstva, s pričakovanim pozitivnim učinkom na zaposlovanje žensk. Pri gospodarskem razvoju regij je potreben bolj usklajen pristop, da bo Estonija dosegla vidnejše rezultate.

(10) Na področju izobraževanja in usposabljanja je Estonija delno izpolnila priporočila za leto 2012; v letu 2012 je sprejela reformo visokega šolstva, v letu 2013 pa naj bi sprejela novo celovito reformo poklicnega izobraževanja in usposabljanja. Posebno pozornost bo treba nameniti zadostni vključenosti socialnih partnerjev, da se zagotovi zadostno število vajeništev v poklicnem izobraževanju. Racionalizirano srednješolsko izobraževanje ostaja pomembna, še neizpolnjena zaveza. Še vedno razmeroma visoka brezposelnost mladih zahteva ukrepanje zaradi dejstva, da je velik delež mladih brez strokovne ali poklicne izobrazbe. Tudi dostop do vseživljenjskega učenja za nizko kvalificirane delavce še ni bil ustrezno obravnavan, ukrepi za brezposelne mlade pa niso vedno ustrezno prilagojeni potrebam na trgu dela. Nepovezanost med javnim raziskovalnim sektorjem in gospodarstvom še naprej ovira rast produktivnosti in negativno vpliva na konkurenčnost Estonije. Zaradi majhnosti estonskega gospodarstva ostaja izziv tudi internacionalizacija sistema raziskav in inovacij ter njegova uvrstitev med prednostne naloge.

(11) Energetska intenzivnost Estonije je še vedno zelo visoka. Čeprav je vlada sprejela nekaj ukrepov na tem področju, je treba ta prizadevanja nadaljevati in okrepiti, pri tem pa dati večji poudarek obnovi stanovanjskih stavb. Novi avtomobili v Estoniji so najbolj energetsko intenzivni v EU, navade potrošnikov pa se kljub povišanim trošarinam na gorivo ne spreminjajo. Brez dodatnih ukrepov Estonija najverjetneje ne bo izpolnila svojega cilja glede emisij toplogrednih plinov, zlasti če ne bo sprejela dodatnih ukrepov na področju prometne in stanovanjske politike. Estonski energetski trg ostaja razmeroma izoliran, saj so čezmejne povezave nezadostne.

(12) Storitve, ki jih mora država v skladu z zakonom zagotavljati na lokalni ravni, so v večini sektorjev neučinkovite, zlasti pa na področjih dolgotrajne oskrbe, družinske podpore, zdravstvenega varstva, izobraževanja in prometa. Razlog je v šibki upravni zmogljivosti lokalnih uprav ter neskladju med prihodki lokalnih upravnih enot in pristojnostmi, ki so bile nanje prenesene. Zaenkrat še ni bil pripravljen izvedljiv načrt za izboljšanje lokalne uprave.

(13) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla obsežno analizo estonske ekonomske politike. Ocenila je program stabilnosti in nacionalni reformni program. Glede na to, da je treba okrepiti splošno gospodarsko upravljanje Evropske unije z vključitvijo prispevka na ravni EU v prihodnje nacionalne odločitve, Komisija pri tem ni upoštevala le pomena teh programov za vzdržno fiskalno in socialno-ekonomsko politiko v Estoniji, ampak tudi spoštovanje pravil in smernic EU. Njena priporočila v okviru evropskega semestra so izražena v priporočilih iz točk 1 do 5 spodaj.

(14) Svet je ob upoštevanju te ocene preučil estonski program stabilnosti, njegovo mnenje[7] pa je izraženo zlasti v priporočilu iz točke 1 spodaj.

[7] V skladu s členom 5(2) Uredbe Sveta (ES) št. 1466/97.

(15) V okviru evropskega semestra je Komisija izvedla tudi analizo ekonomske politike euroobmočja kot celote. Na tej podlagi je Svet izdal posebna priporočila za države članice, katerih valuta je euro. Estonija bi morala tudi zagotoviti, da se ta priporočila izvedejo v celoti in pravočasno –

PRIPOROČA, naj Estonija v obdobju 2013–2014 izvede naslednje ukrepe:

1. Izvaja naj rasti prijazno fiskalno politiko in ohranja trden fiskalni položaj, kot je predvideno v programu, ter tako zagotovi izpolnjevanje srednjeročnega proračunskega cilja v celotnem programskem obdobju. Načrtovano proračunsko pravilo naj dopolni z bolj zavezujočimi pravili o večletnem načrtovanju odhodkov v okviru srednjeročnega proračunskega okvira ter še naprej povečuje učinkovitost javne porabe.

2. Izboljša naj spodbude za delo s povečanjem doslednosti različnih obstoječih sistemov socialnih nadomestil ter večjo prožnostjo in ciljno usmerjenostjo dodeljevanja socialnih nadomestil. Izboljša naj zagotavljanje socialnih storitev, vključno z otroškim varstvom, ter poveča učinkovitost in stroškovno učinkovitost družinske politike. Okrepi naj ukrepe za aktivacijo, da bo olajšala ponovno vključevanje dolgotrajno brezposelnih in oseb, ki prejemajo nadomestila za invalidnost in nesposobnost za delo, na trg dela. Pripravi naj usklajeno strategijo za spodbujanje gospodarskega razvoja v regijah z visoko brezposelnostjo.

3. Nadaljuje naj prizadevanja za izboljšanje sistema izobraževanja in usposabljanja glede na potrebe trga dela, med drugim z nadaljnjim vključevanjem socialnih partnerjev ter sprejetjem usmerjenih ukrepov za zmanjšanje brezposelnosti mladih. Znatno naj poveča udeležbo nizko kvalificiranih oseb v vseživljenjskem učenju. Okrepi naj prizadevanja za uvrstitev sistema raziskav in inovacij med prednostne naloge ter njegovo internacionalizacijo ter izboljša sodelovanje med gospodarstvom, visokim šolstvom in raziskovalnimi ustanovami.

4. Izboljša naj energetsko učinkovitost, zlasti stavb in prometa, ter okrepi okoljske spodbude v zvezi z vozili in odpadki, pri čemer naj med možnimi ukrepi preuči obdavčitev osebnih vozil in/ali višje trošarine na motorna goriva. Okrepi naj razvoj čezmejnih energetskih povezav, da zagotovi s ciljem diverzificirati energetske vire in spodbujati konkurenco na energetskem trgu.

5. Prihodke lokalnih upravnih enot naj ustrezneje prilagodi njihovim pristojnostim. Izboljša naj učinkovitost lokalnih uprav in zagotovi kakovostno opravljanje lokalnih javnih storitev.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik